

Djupa fickor mjuka tänder

Kvällen är fyllig och blank i Göteborg. En presumtiv kund har precis kommit ut ur sin port när en självkörande droska bromsar in framför henne. Hon skriver in "Göta Plaza" i en av kollektivtrafiksapparna och de ger sig iväg. Hon ska direkt till Bookbuster, som nu har tagit över det som brukade vara stadsbibliotekets lokaler. Hon stiger ur, dammar av sitt gamla medlemskort och skannar det vid spärrarna vilket aktiverar timern på hennes fem gratisminuter. Någon gör en snabb kreditupplysning på henne innan hon får gå in. Hon har inte varit där sen hon var barn, men har precis fått en rabattkod med vilken hon kan hyra två böcker till priset av en.

Det civila samhället gör henne ensam och utmattad. Utsmyckad men tom, magsyran har fränt bort det mesta inuti. Trycket på att vara en etablerad individ är förlamande. ADHD och leda, pengar på fredag. Hennes närmaste vänner är de hon har förlorat, marionetterna, alla nådde självförverkligandet före henne. Hon skulle haft en riktning mot en talang som hon kunde förvandla till en inkomst... Istället har hon spärrat upp ögonen och tittat på när avregleringarna har avlöst varandra. Hon har tittat på när kosmetikan blivit billigare än dricksvattnet. Hon har tittat på när subkulturer först misstänkliggjorts för att sedan bli lönsamma medel för att stärka varumärkesidentiteter. Hon har sett allt på sina skärmar, i avsky, med huvudet begravt under kedjetäcket. Men vad är motstånd när man saknar kraft? När händerna inte är bundna, men har domnat, när armarna är för tunga, och greppet är för svagt... När hon frågar sig "När blir jag som mest ingenting?", och drar för gardinerna på nytt. Det sägs att marknaden är den tryggaste platsen, men en transparent hand håller hårt om hennes nacke, och med det lamslår den hela kroppen. Att vara är att bli en vara? Man bryter, men sedan biter man självklart ihop.

När fyra minuter har gått får hon en notis om att den kostnadsfria tiden snart är slut. Skamsköljningar under blusen. Hon vet inte ens vad hon letar efter och har glömt varför hon är där. Hon går ut igen, tomhänt. Ingen är ute på gatorna, gruset är färskt, tillverkat i hårdplast. Staden är urgröpt, vanställd, sen behovet av offentliga platser började anses vara försvunnet. Man producerar sopor, sen går man och lägger sig. Hon går förbi gamla stadsteatern som nu har blivit en batteridepå för enpersonsfordon. Hon blickar upp mot vad som tidigare var ett konstmuseum, vilket nu är ett vinstdrivande hospice som grundades av en före detta deckarförfattare. Konserthusets hennes föräldrar gick på som barn är nu en serverhall för ett fintech-bolag. Hon vänder ner mot Avenyn medan ena ögat tåras. Passiviteten blir behaglig när snaran är mjuk. När den är framtagen för att det ska vara lättast att behålla den på. Hon går mot den enda ljuskällan på gatan, stadens sista McDonalds. Käken knastrar när hon försöker le. Den första colafaskan som lanserades var så vacker, man trodde att det var medicin.

Emma Hatt

Djupa fickor mjuka tänder

Emma Hatt

Utdrag ur Göteborgshändelserna

T-Gul är på Järntorget. T-Gul är inringad av dubbla polisled. T-Gul är inringad av femhundra poliser. T-Gul är på restaurangen Gillestugans uteservering. Dan Anderssons gamla krog. Fast då hette den ölstugan Tullen. T-Gul är inringad av ytterligare poliser innanför de dubbla polisleden. Polisen letar efter någon som har en tofs med blonderat hår, eller knallgult hår, eller cirka två centimeter långt hår med tofs i luggen och kort mörk skäggväxt, eller illgult, eller extremt gult hår och det är ju han. T-Gul. Polisen letar efter någon som är tysk och det är ju han. T-Gul. T-Gul är lycklig. Han känner att det är en händelse. T-Gul tittar på sina neutrala blå jeans. T-Gul tittar på sin vita t-shirt. Den är våt och den är smutsig och den har rostfläckar och den har en liten reva. Och på Tredje Långgatan går ett förälskat par och de blir förvånade när de får se den yttre polisringen och de undrar vad som pågår och de frågar om det inte går att komma till Järntorget och de får besked att det går inte och de vänder om och går in på Paros Taverna. T-Gul står på Gillestugans uteservering. I mittgången. Mellan borden. Mellan träparasollerna. Inringad tre gånger om. Polisen vänder sig mot honom. Tittar på honom. Talar i kommunikationsradio samtidigt som de inte släpper honom med blicken. Han står stilla men försöker se avslappnad ut. Han är vänd mot dem så att de ska känna igen honom. Han försöker vara riktad mot dem utan att besvara trots att de bildar en halvcirkel runt honom utanför uteserveringens sarg. Och trots att han står mitt bland träparasoller och restaurangbord. Han stirrar inte på dem utan låter blicken glida runt lite oförutsägbart som han tycker. Han varken ler eller inte utan försöker ligga någonstans mitt emellan med lite variation. Han försöker verka lite tankspritt intresserad av folk runt borden och av att själv få ett bord och bli serverad. Poliser pekar åt hans håll. Ett befäl tittar på honom. En civilklädd polis tittar på honom. Om det är en händelse är han rädd för det. Om det inte är en händelse är han inte rädd för det. En grupp kravallpoliser rusar in på uteserveringen. De skriker. På engelska. Sitt still. Ta det lugnt. Men de passerar T-Gul. De ringar in ett bord med tre killar. En av dem har gult hår. De har munkjackor. En av munkjackorna är vändbar. Det är en ombytesjacka som går att vända ut och in och får då en annan färg. Killarna förhåller sig lugna. De svarar polisen på svenska. De trycks upp mot plexiglasskivan som agerar vindskydd runt uteserveringen. De tre får handfängsel. Från andra sidan plexiglasen riktar poliser pistoler med dubbelhandsfattning mot dem.

Jörgen Gassilewski

Göteborgshändelserna

Jörgen Gassilewski

Göteborg 2001

Vad innebär det idag att skriva en text med utgångspunkt i göteborgskravallerna 2001? Vad innebär det att skriva en text med utgångspunkt i en närliggande förfluten händelse som författaren själv inte har några minnen av? Tillåt oss att abstrahera ytterligare ett steg: Vad innebär det att överhuvudtaget att göra det förflutna till sin ”utgångspunkt”? Från ett semantiskt perspektiv framstår frågan som trivial – låt oss därför närma oss den från ett historiografiskt.

Att göra en förfluten händelse till sin utgångspunkt borde rimligtvis innebära att först och främst rekonstruera en bild av denna händelse. Men med vilket syfte görs en sådan rekonstruktion? Kan den göras på ett sådant sätt att bilden blir politiskt användbar i nuet?

Den klassiska borgerliga historieskrivningen tenderar att restlöst inkorporera det förflutna i ett kronologiskt händelseförlopp som reducerar dess tillintetgjorda kamper och nederlag till sina faktiska utfall. På så sätt framträder förtrycket i samtiden som något historiskt ofrånkomligt. Inom ramen för sådana meta-narrativ reduceras också demonstrationerna i Göteborg 2001 (tillsammans med WTO-protesterna i Seattle 1999 och andra anti-globaliseringsdemonstrationer som – inspirerade av zapatisternas kamp – hölls runt om i världen vid denna tid) till rena misslyckanden, till plågsamma bekräftelser på att det rådande systemet, sakernas förtryckande tillstånd, är här för att stanna. Vidare var det dessa typer av meta-narrativ som på 1990-talet möjliggjorde kungörelsen om ”historiens slut”, det vill säga senkapitalismens eskatologiska självhävdelse (materiellt uttryckt då den liberala demokratin – världshistoriens slutgiltiga statskick och samhällssystem – med högteknologisk krigsföring skulle implementeras i Mellanöstern).

En politiskt användbar rekonstruktion av historien skulle därför kunna sägas vara en bild i vilken det förflutnas tillintetgjorda kamper framträder som icke-avgjorda, som något som fortfarande bebor nuet som en oupplost uppgift. Men hur kan sådana bilder vara möjliga att skapa om vi samtidigt måste göra avkall på alla meta-historiska narrativ? Vi lockas här att återöppna konsten! Men historien bryr sig inte om skulpturer, målningar eller teaterstycken. Vad som tillhör det förflutna och vad som utgör nuet förhandlas via materiell kamp. Endast en sådan kamp kan förse en text som den här – eller det konstverk som vill placera sin utgångspunkt i det förflutna – med det råmaterial som behövs för att rekonstruera politiskt användbara bilder av det förgångna. Det är i en sådan kamp vi alltid måste börja.

Samuel Richter

Göteborg 2001

Samuel Richter